WASHINGTON D C

У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 42. ЧЕТВЕР, 5-го БЕРЕЗНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 5, 1970 No. 42. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 4 березня 1970

В АМЕРИЦІ

КОМІСІЯ В СПРАВАХ ВИСОКОЇ ОСВІТИ при Фундації Карнеґі опрацювала окрему програму, згідно з якою в 1976-му році, коли відзначатимуть в цій країні 200-річчя її незалежности повинні зникнути всякі економічні перешкоди до того, щоб молодь не могла навчатися в університетах і коледжах. Згідно з плянами Комісії в 2,000 році не повинні існувати перешкоди до того, щоб вся молодь могла кінчати найвищі школи: університети й коледжі. Тоді мали б зникнути такі бар'єри до вступу до академічних шкіл, як раса, походження, прибутки та наукова підготовка в школах, що їх тепер звуть „гай скулами", які підготовляють молодь до студій в академічних школах.

БАТЬКИ ПОВИННІ ПИЛЬНО ДБАТИ ПРО ТЕ, щоб своїх дітей охоронити від спокуси наркотиків, яка стається великою небезпекою для підростаючих дітей в деяких більших містах. В Ню Йорку при кінці минулого тижня знов померли 5 молодих людей у віці 17-ох і 20-ох років внаслідок того, що хтось спокусив їх заживати героїну. В неділю на летовищі ім. Кеннеді в Бруклині заарештовано 26-річну жінку Норму Фуентес і сконфісковано в неї кокаїну вартости 50,000 долярів.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА ПАНІ НІКСОН почала чотириденну поїздку до кількох стейтів, щоб побачити, як працюють американські студенти в добровільній праці для інших, бідніших. Вона відвідає університети й коледжі в Мишиґені, Кентаки, Огайо, Колорадо і в Мізурі. Пані Ніксон не відвідує університетські кемпуси, бо вона цікавиться, як студенти й студентки працюють суспільно для тих, що потребують їхньої допомоги, живучи в містах, де є університети. Пані Ніксон відвідала разом зі студентами Ленсінґ університету школу для сліпих дітей, старечий дім, вишкільний центр для недорозвинених дітей та школу для позашкільного навчання.

МАТИ П'ЯТЕРНЯТ. ЦЬОГО ТИЖНЯ ЗАЛИШИТЬ ШПИТАЛЬ, а п'ятерната житимуть в шпиталі шість тижнів довше. 30-річна пані Вілліям Кінест відбула в Калюмбійськім Пресвітеріянськім Медичнім Центрі в Ню Йорку пресову конференцію, на якій були присутні шість лікарів, її чоловік 38-річний пан Кенест та журналісти. Подружжя Кінест мають вже двоє дітей — чотирирічну дівчину і 19-місячного хлопчика. Мати заявила, що вона не радила б іншим жінкам нараз народжувати більше, як одне немовля. — Це не було найлегше те, що я пережила, — сказала вона, — але ми з чоловіком сподіваємося виховати наших діток так, як інші батьки виховують своїх.

ГОЛОВА СТЕЙТОВОЇ РАДИ ПОСЕРЕДНИКІВ Вінсент МекДоннелл конферував із комісарем промисловости в Олбані в справі страйку грабарів в Ню Йорку і рекомендував йому найменувати окрему комісію, яка зайнялася б цим страйком, який триває вже сьомий тиждень і спричиняє те, що тисячі покійників лежать в трунах непохоронені. Страйкує спілка грабарів, яка нараховує 1,700 членів, і якої члени працюють на католицьких і жидівських цвинтарях. Тільки жиди - ортодокси самі копають гроби для своїх рідних, бо їхня релігія вимагає, щоб тіло вмерлого було похоронене до 24-ох годин після смерти. Тепер грабарі дістають по 126.50 дол. тижнево і домагаються по 32 доляри більше впродовж обидвох найближчих років, а їм дають збільшення по 22 дол. впродовж трьох найближчих років.

У СВІТІ

„АРКТІК ЕКСПРЕСС" — це назва воєнних маневрів з участю морської фльоти, летунства й кругло 10.000 війська держав Атлантійського Союзу (НАТО), які відбуваються в північній частині Норвегії. Маневри передбачені на 6 днів, з головною метою — перевірити, наскільки швидко можна перекинути у випадку воєнної загрози військо й воєнні кораблі в північну частину Европи. Терен маневрів об'їздив головний командир збройних сил НАТО, ген. Ендрю Дж. Ґудпейстер. Совєтська преса, очевидно, подразнена тими маневрами, яким закидає „погіршування міжнародної атмосфери".

ШВЕЦІЯ ПРИЗНАЛА політичний азиль дальшим 30-ом американським військовим дезертирам. За офіційним повідомленням шведських властей є тепер у Швеції 387 американських дезертирів, якими опікується окрема організація шведських комуністів, комунофілів і пацифістів. Існує спеціяльна організація з осідком в Парижі, яка старається розкладати американську армію в Західній Німеччині й спонукувати вояків до дезерції.

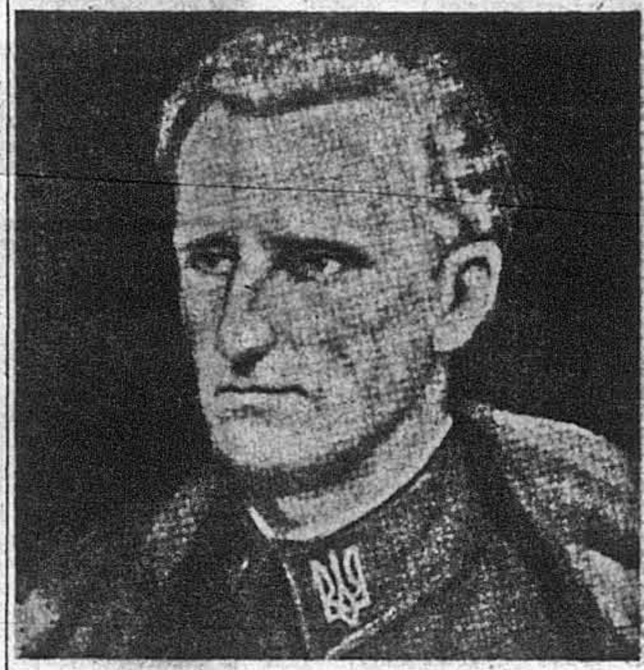
ІТАЛІЙСЬКІ ВЛАСТІ ПРИСТУПИЛИ до евакування 60.000 мешканців містечка над Неаполітанською затокою у зв'язку з повільним, але безперервним обсуванням землі. Воно проходить поруч із легкими землетрусами. Але мешканці тієї місцевости, віддаленої за 15 миль від Везувія, привикли вже настільки до таких землетрусів, що неохоче залишають свої бідні доми.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПЕРЕБУВАЄ тепер американський сенатор Чарлз Персі, республіканець з Чикаґо, який дав інтерв'ю поширеному тижневикові „Дер Шпіґель". Він заявив у ньому, що Атлантійський Союз (НАТО), необхідний для безпеки Европи та що Америка не зробить нічого, що додало б відваги „кремлівським яструба" до нової аґресивної авантюри.

У СОВЄТСКОМУ СОЮЗІ ВЕДУТЬ тепер нову пропаґандивну кампанію проти Ізраїлю, сіонізму й З'єднаних Стейтів, яких ставиться на рівну дошку. Прерізні організації підписують збірні заяви, у газетах роїться від листів до редакції, петицій і статтей, підписаних іменами видатних культурних діячів — з тими самими пропаґандивними лайками й закидами. Це така кампанія, як її недавно ведено проти Комуністичного Китаю чи в обороні совєтської інвазії до Чехо - Словаччини. В останніх днях до компанії проти Ізраїлю приєдналися — під диктатом з Політбюра — лавреати Нобеля фізики Ніколай Басов і Александер Прохоров, композитор Арам Хачатуріян, письменники Константин Сімонов і Борис Полевой та багато інших.

СОВЄТИ ВПЕРТО ЗМАГАЮТЬ до того, щоб стати першою морською потугою у світі і зіштовхнути ЗСА на друге місце — заявив у Лондоні адмірал Валдемар Ф. А. Вендт, командир американської воєнної фльоти у західній частині Атлантику. Він назвав „поважною загрозою" для Атлантійського Союзу (НАТО) зріст совєтської морської фльоти.

У 20-РІЧЧЯ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ ГОЛОВНОГО КОМАНДИРА УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Ген.-хор. Роман Шухевич — Тарас Чупринка
* 1907 — ✝ 1950

Президент просить Конґрес, щоб законом заборонив страйк залізничників

Вашинґтон. — Президент Ричард М. Ніксон вперше в своїм урядуванні вмішується в поважніший спір між робітниками і працедавцями і просить Конґрес, щоб негайно схваленим законом заборонив страйк залізничників, який має початися вже по півночі з середи на четвер, це значить 5-го березня. Страйкувати мали б 48.000 залізничників. Всі інші засоби, щоб не допустити до страйку, вже вичерпані, тому Президент звертається до Конґресу, який може схвалити закон про заборону страйку. Президент у своєму зверненні до Конґресу підкреслює те, що кілька спілок залізничників підписали новий контракт і що провід цієї спілки, яка плянує страйкувати, погодився на новий контракт, але члени його відкинули. Ніксон пише, що не можна допустити до хаосу на залізницях тому, що незначне число робітників не погоджується на умову, схвалену їхнім проводом.

Залога „Аполло 13" мусітиме відбути тритижневий карантин

Вашинґтон. — Крайова Аеровнатична і Космічна Адміністрація повідомляє, що залога „Аполло 13", яка 11-го квітня має почати лет до Місяця і 15-го квітня має бути вже на Місяці, мусить після повороту відбути тритижневий карантин, щоб не привезти з Місяця якихсь небезпечних мікробів. Давніше вже були заявили, що астронавти „Аполло 13" не мусять переходити карантин, але тепер Рада в справі космічних наук при Національній Академії Наук рекомендувала Крайовій Аеровавтичній і Космічній Адміністрації, щоб залога „Аполло 13" таки відбула карантин, бо космічний корабель „Аполло 13" має осісти в гористій околиці Місяця, де могли б бути якісь небезпечні мікроби. Астронавти „Аполло 11" і „Аполло 12" осідали на рівнинах Місяця, де не було жадних мікробів. Залогу „Аполло 13" становлять астронавти Джеймс А. Лавелл і Фред Гейзі,, вони обидва осядуть на Місяці в окремому модулі. Третій астронавт — Томас К. Меттінґлі кружлятиме довкола Місяця під час побуту двох астронавтів на Місяці в районі Фра Мавро.

Найвищий Суд схвалив корисне рішення для дезертирів

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗСА більшістю 5-ох до 3-ох голосів вирішив, що можна карати тільки до 23-го року життя того американського юнака, який не зголосився по скінченні 18-го року життя в бюрі рекрутаційного уряду. На думку Суду після п'ятирічного реченця не можна нікого карати за злочини, які не кінчаються смертю. Згідно з рішенням Суду юнак по скінченні 23-го року не може бути караний за дезертирство, це значить за те, що не виконав свого громадянського обов'язку і не зареєструвався в рекрутаційнім бюрі. Три судді, які були проти цього рішення, заявили, що ті юнаки, які реєструються у 18 році життя, обов'язані до військової служби до 26-го року життя, а ті дезертири, які не реєструвалися, вільні від кари вже після скінчення 23-го року життя. Правники вже тепер спекулюють, що рішення суду — це заохота для юнаків не реєструватися та цим способом не служити у збройних силах ЗСА. Прокуратори заявляють, що Конґрес схвалить закони, які домагатимуться, щоб обов'язувала служба в збройних силах ЗСА і після 23-го року життя тих юнаків, які не зареєструвалися у 18-му році життя.

Джансон перебуває в шпиталі, нездужає на стверднення артерій

Сан Антоніо, Тексас. — Колишній президент Линдон Б. Джансон від понеділка 2-го березня перебував в шпиталі, бо його почало боліти в грудях, що було спричинене стверднінням артерій, як ствердили лікарі в шпиталі. Армійський лікар підполковник Роберт Норт заявив журналістам, що головним завданням лікарів — не допустити до того, щоб колишній президент занедужав на атаку серця. Віль в грудях та нереґулярний ритм серця, — це, казав д-р Норт — пересторога проти атаки серця. Пацієнт знаходиться в доброму настрої, хоч і відчуває болі в грудях. Ці болі спричинені тим, що до серця доходить менше крови, як воно її потребує. Атака серця настає тоді, коли зовсім припиниться доплив крови до серця. Д-р Норт заявив, що в колишнього президента Джансона ситуація не така, щоб мусіла настати серцева атака.

Леся ХРАПЛИВА

У ДВАДЦЯТИЛІТТЯ

— Ти куди поспішаєш, юначе?
Пожди!
Глянь у лісі на сніг:
Там криваві сліди!
Сніг кривавий від двадцяти літ . . .
Двадцять літ розцвітає підсніжників квіт,
Де в очах, у промінних, потьмарився світ.
Над застиглим — криваві зірки похилились
І ствердив комісар:
— Ну, нарешті с а м о г о ми вбили!

Ти, юначе, поглянь
Понад буднів затиснене коло,
На стрункий обеліск,
У шляхетному мармурі чоло
І на руки камінні,
Що міцно держать автомата:
Україна нова
В Білогорщу прийде святкувати.
На світанні серця
Там зійдуться на прощу юрбою.
Тихий ліс оживе
Синьо-жовтим, мільйонним пробоєм,
Де стоятиме Він —
Понад крони глядітиме оком орлиним
На розбуджений Львів,
На воскреслу свою Україну.
Довкруги, на ґранітних східцях,
Ті, що з Ним в хуртовину боролись,
Що проходили месників шлях,
Не вертались ніколи,
Не жаліли життя свого квіт
Обтрясати своїми ж руками . . .
Незрушима когорта стоїть
В незнищимий захована камінь.

Це туди покоління прийдуть
Причаститись снаги пантеону.

Ти, юначе, в той ліс теж прийдеш,
Як розквітнуть підсніжники в ньому,
Щоб збагнути вагомість життя
Від вершин до безодні.

І поклонишся низько Йому . . .
Ні, не жди:
поклонися сьогодні!

Ню Йорк, березень 1970

Ніксон врятував успіх відвідин Помпіду — стверджує преса у Франції

Париж. — „Ле Монд", „Нуво Журналь", „Франс Суар" і інші французькі газети одностайно стверджують, що несподіваний приїзд президента на бенкет у Ню Йорку в готелі Валдорф Асторії у честь французького президента Жоржа Помпіду та особисті перепросини, що їх Ніксон склав Помпіду за демонстрації жидів врятували успіх відвідин французького президента в Америці та врятували американсько-французьку приязнь. Однак водночас різні французькі коментатори погоджуються, що організаторам отих жидівських демонстрацій проти французького президента вдалося кинути тінь на вартість відвідин Помпіду і загострили суперечку в самій Франції щодо правильности політики, наставленої на постачання зброї арабам і відмовлювання її Ізраїлеві. Сам президент Жорж Помпіду заявив на своїй пресовій конференції в Ню Йорку, безпосередньо перед своїм відлетом до Франції, що він готов в кожній хвилині звернути Ізраїлеві 65 мільйонів дол., що їх Ізраїль заплатив був згори за 50 джетів „Міраж", що їх Франція згодом відмовилася доставити. П о м п і д у ствердив, що Ізраїль „абсолютно має право існувати як держава, і те право мусить бути визнане, так само, як він має визнати права інших". Помпіду підкреслив що між ЗСА і Францією є „різниці, але не незгода". Він заперечив, наче б хотів образити американсько-жидівських лідерів, відкликавши домовлену зустріч з ними в Ню Йорку, але та зустріч виявилась зайвою.

Артур К. Вотсон — новий амбасадор ЗСА у Франції

Вашинґтон. — Президент Ніксон призначив Артура К. Вотсона на нового американського амбасадора у Франції, на місце Сарджента Шрайвера, який зрікся свого становища, щоб — вірогідно — кандидувати на губернатора в стейті Мериленд. Сарджент Шрайвер є демократом, шваґром кол. президента Джана Ф. Кеннеді. 51-річний Артур Вотсон, республіканець, багатий промисловець, є президентом корпорації, яка продукує „АйБіЕм" — машини, що їх винайшов був його батько. Артур Вотсон говорить плавко по-французьки й еспанськи та дещо по-німецьки, і віддавна часто їздить по різних країнах Европи в торговельних справах, але дотепер не займав ніякого урядового становища.

В Італії і в Австрії — криза тамошніх урядів

Рим. — Італійський прем'єр Маріяно Румор ствердив невдачу своїх 16-тиденних зусиль склеїти знову центроліву коаліцію чотирьох партій, яка дала б тривку парляментарну більшість новому італійському урядові. Президент Джузеппе Сараґат доручив місію створення нового уряду колишньому прем'єрові Альдо Моро, який негайно розпочав розмови з партійними лідерами. Якщо не вдасться створити нової партійної коаліції, яка необхідна тому, що найбільша Християнсько- демократична партія не має абсолютної більшости в парляменті, то прийдеться розписати нові вибори. — Краще виглядає ситуація в Австрії. Коли в минулонедільних в и б о р ах невеличкою більшістю виграли вибори соціял-демократи, президент Франц Йонас доручив голові Соціял-демократичної партії Бруно ві Креські скласти новий уряд на базі коаліції з Народною партією, яка дотепер була при владі.

Пластуни у Філядельфії вшановують пам'ять Головного Командира УПА

Філядельфія. — Місцева Пластова Станиця, до проводу якої входять станичний пл. сен. Роман Левицький, кошова пластунок пл. сен. Ірина Богачевська і кошовий пластунів ст. пл. Юрій Тарасюк, включилася у відзначування 20-их роковин геройської смерти сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки, пластуна Романа Шухевича. Пластова Станиця візьме участь з прапорами в Богослуженнях у неділю, 8-го березня ц. р., і також як організована цілість в одностроях і з прапорами у всегромадській Святочній Академії в суботу, 7-го березня ц. р., яку підготовляє Діловий Комітет комбатантських, молодечих і студентських організацій під патронатом Відділу УККА. В і д п о ручниками Пласту в Діловому Комітеті є заступник станичного пл. сен. Б. Турченюк, імпрез. референт пл. сен. Володимир Мельник, в якого руках спочиває мистецьке керівництво й підготова збірної рецитації Пласту, СУМА і Шкіл Українознавства, та редактор пластової сторінки „СКОБ" в „Америці" мгр. Олександер Луцький (він рівночасно є відпоручником Станиці Б-ва кол. вояків 1-ої УД УНА). Незалежно від участи в цій загально-громадській Академії, Пластова Станиця у Філядельфії віддасть пластову почесть сл. п. Романові Шухевичеві - Чупринці під час пластового апелю і курінних сходин пластунства, згідно з Об'явою Головної Пластової Булави і Закликом Крайової Пластової Старшини.

У липні розпочнеться Філософсько-Богословський Курс при УКУ в Римі

Рим. — Виконуючи постанови Синоду Українських Католицьких Єпископів, Блаженніший Верховний Архиєпископ УКЦ Йосиф Сліпий влаштовує для священиків і мирян Філософсько-Богословський Курс при Українському Католицькому Університеті в Римі. Курс триватиме від 25 травня до 5 липня 1970 р. В програму курсу входять дисципліни як релігійного порядку, так і літературно - філософського та соціологічного. Лекції читатимуть, крім Верховного Архиєпископа, Отці: Марусин, Гриньох, Хома, Федорів, Тилявський, Музичка, професори: Лев, Чубатий, Ленцик, Кисілевський і Казимира. Бажаючі заслухати Курс мають звернутись листовно на адресу Ректорату УКУніверситету при вулиці Боччеа 478 Рим, Італія.

УІА скликає нараду в справі „Будівничих Америки"

Ню Йорк. — Як уже відомо з пресових повідомлень, „енциклопедія Бріταніка" в Чикаґо приготовляє десятитомове видання „Будівничих Америки", монументальну працю про національностевий склад Америки та вклад поодиноких національних груп в її ідейний, культурний, економічний і політичний ріст та розвиток. Відповідне місце в цій праці буде віддане, очевидно, й українським поселенцям. Саме в цій справі Український Інститут Америки скликав на четвер, 5-го березня о год. 5-ій по полудні у власних приміщеннях при 2 ст 79-ій вулиці окрему нараду, в програмі якої є познайомлення з пляном „Бріτаніки", слово представника редакції запланованого твору, обміркування редакції української частини та евентуальний вибір редакційної комісії для цієї частини. На наради запрошені представники поодиноких установ та редактори.

Помер Йосиф Шехтман, член Української Центральної Ради

Лонґ Айленд. — У неділю 1-го березня помер тут на 79 році життя відомий жидівський діяч, сіоніст - ревізіоніст Йосиф Шехтман, член Української Центральної Ради в Києві, еміґрант з 1920 року. Йосиф Шехтман народився в Одесі, середню освіту одержав у Німеччині і в Україні, де як представник і діяч жидівської меншости був вибраний до УЦРади. В 1920 р. Шехтман еміґрував, жив і працював у Берліні та в Парижі, з 1941 р. поселився в Ню Йорку, був одним із провідних діячів зревізіонованого сіонізму, писав книжки російською і англійською мовами, дописував до преси. Під час другої світової війни він створив і очолював Бюро для вивчення переміщення населення. Партія сіоністів-ревізіоналістів подбала, щоб тіло Йосифа Шехтмана було перевезене до Ізраїлю, де його поховано поблизу могили провідника сіоністів-ревізіоністів В. Жаботинського.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ РЕД. ПЕТРА ВОЛИНЯКА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Дня 8-го березня в приміщенні Українського Інституту Америки відбудеться конференція передплатників і читачів журналу „Нові Дні" та доповідь на вшанування пам'яті померлого в Торонті редактора й видавця того журналу Петра Волиняка. Доповідь під. наг. „20-ліття журналу „Нові Дні" і П. Волиняк як редактор і видавець його", прочитає Д. Кислиця з Оклендського університету. Початок о 5:30 вечора. Конференцію скликають ч л е н и Громадського Комітету: А. Гудовський, Марина Зеленська та І. Куравський.

ОРГАНІЗОВУЮТЬ ТРЕТЮ СВІТЛИЧКУ ДЛЯ ДІТЕЙ

Філядельфія. — До вже діючих у цьму місті двох Світличок для українських дітей дошкільного віку незабаром долучиться третя її організовує місцевий Відділ Об'єднання Жінок О Ч С У, виконуючи вказівки Осередку Дошкілля, прийняті на X Конґресі УККА. Світличка працюватиме по п'ятницях, під керівництвом абсольвентки Курсу учительок дошкілля п-і Розалії Пришляк, члена Контрольної Комісії ОЖ ОЧСУ. Третя дитяча Світличка у Філядельфії має до розпорядження велику світлу залю та майданчик при Домі Української Молоді. Зацікавлені українським вихованням дітей з наймолодших років мають звертатись у справі впису до Світлички до пань: Анізії Мірчук, Марії Романенчук та Стефанії Бернадин.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ КЛИМА ТРОХИМЕНКА

Ню Йорк. — Найближчою індивідуальною виставкою образів в ґалерії Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку при 2-ій Евеню буде виставка малярських творів Клима Трохименка з Філядельфії. Відкриття виставки відбудеться 8 березня о год. 1-ій по пол., а триватиме виставка до неділі 22 березня включно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пам'яті Героя

Героями не народжуються — героїв творить життя і герої творять життя. Немає героїзму без ідеалізму, посвяти, як немає ідеалізму там, де немає великих шляхетних ідей.

Пантеон визначних українських борців - визвольників, що його започаткував прославлений Гетьман Іван Мазепа — поповнився 20 років тому новим ім'ям. Це тоді українська і світова преса повідомили, що 5-го березня 1950 р. в бою з большевиками в селі Білогорщі біля Львова загинув Головний Командир УПА ген.-хор. Тарас Чупринка. Народився українцем, жив для України і склав на її землі своє життя гордо, як належить лицареві — впав із останнім пострілом у ворога.

Вихованець Пласту, вихідець із побожної родини в Західній Україні, з молодих років член Української Військової Організації, а потім член ОУН та один із її провідних діячів, сл. п. Роман Шухевич - Тур - Тарас Чупринка дав своєму й наступним поколінням вічноживий зразок вірности українській ідеї. Для неї він вчився, для неї проходив військовий вишкіл, був учасником збройного опору мадярам у Карпатській Україні, командував українським легіоном, був одним із головних ініціяторів скликання наради поневолених Москвою народів і створення УГВР в підпіллі під час німецької окупації України. Для здійснення цієї ідеї — відновлення Української Самостійної Соборної Держави — впродовж семи років сл. п. Тарас Чупринка стояв на посту Головного Командира Української Повстанської Армії, голови ОУН на українських землях і УГВРади. Безсмертний Головний Командир УПА і її відомі та безіменні герої найновішої доби наших Визвольних Змагань вкрили себе безсмертною славою.

До героїв не можна бути байдужими. Їх можна любити або ненавидіти. Як УПА під командуванням Тараса Чупринки мала всенародну підтримку, так і її славетний Головний Командир має і матиме вічну всенародну любов, бо він поляг за друзі своя.

Іспит для доктрини Ніксона

В останніх двох тижнях раптом зактуалізувалась проблема країни, що має лише 11,429 кв. миль території, приблизно такої, як стейт Орегон, з несповна трьома мільйонами населення. Це сусідній з В'єтнамом й Таї (Сіямом) Ляос, колишня частина французької колонії Індо - Китаю, що формально став незалежним у 1949 році, але щойно на Женевській конференції 1962 року отримав статус суверенної і невтральної країни, з коаліційним урядом прем'єра Суванни Фуми. Комуністи, як звичайно, негайно зірвали компромісове міжпартійне порозуміння і розпочали громадянську війну, яка триває вже шість років. Північнов'єтнамське реґулярне військо, підтримуючи „приватну" армію ляоських комуністів, т. зв. Патет Ляо, обмежувалось охороною проведеного почерез Ляос „шляху Го Чі Міня", яким Північний В'єтнам перекидає до Південного В'єтнаму своє військо, зброю й усякі припаси.

Два тижні тому Північний В'єтнам розпочав проти Ляосу офензиву, кинувши туди кругло 40,000 свого війська. Воно швидко здобуло великого стратегічного значення Долину Глеків, поставивши в площину реальної можливости дальший наступ для сволодіння цілим Ляосом і загрозу безпосередньо вже для Таї. Американці допомагали Ляосові, бомбардуючи комуністичні позиції з своїх повітряних суперфортець „Б-52", але не змогли припинити комуністичний наступ. Сенаторські „голуби" у Вашингтоні стривожились, щоб Ляос не став „другим В'єтнамом", і розгорнули гостру критику отієї дії американського летунства. А втім, виринає поважна проблема: як мають повестися З'єдинані Стейти, коли реально загрожуватиме упадок невтрального уряду Суванни Фуми і встановлення у Ляосі комуністичного режиму із загрозою для Таї? Як у практиці виглядатиме „доктрина Ніксона", яка виключає анґажування американських наземних військ в обороні азійських країн, коли вже през. Джан Кеннеді заявив був 23 березня 1961 року, що „безпека вільної південної Азії буде загрожена, коли Ляос втратить свою невтральну самостійність..."

Сьогодні вже ясно, що проголошення тієї „доктрини Ніксона" підбадьорило Північний В'єтнам до агресії проти Ляосу. Москва, очевидно, підтримує в цій справі в'єтнамських комуністів, дармащо вона була з Британією „коспонзором" Женевської конференції, яка „гарантувала" Ляосові самостійність, непорушність і невтральність. Президент Ніксон опинився в дуже важкій ситуації.

ЛІТЕРАТУРА ПІД ПРЕСОЮ ЦЕНЗУРИ

Мюнхен. 5 і 6 січня в Лондоні відбулася наукова конференція в справах цензури в Совєтському Союзі. Конференцію скликав Мюнхенський Інститут для вивчення СССР. В цій конференції взяли участь особи різних національностей: англійці, американці, поляки, росіяни, українці, білорусини. Активна участь у конференції „найновіших еміґрантів" із СССР — критиків, журналістів, письменників була особливо цінна, бо ці люди виступали як свідки - жертви того знущання над культурою, яке дістася під комуністичною тиранією в СССР.

З доповідями і в дискусіях виступали нові еміґранти: Аркадій Бєлінков (тепер професор університету в Єйлі, на еміґрації з 1968 року), Анатолій Кузнєцов (з 1969 року) та інші. Ці і інші промовці говорили про особливість цензури в СССР, яка відрізняє її від усіх некомуністичних країн.

У тих країнах, де була або є цензура, письменникові можуть заборонити друкувати його книжки в своїй державі, але він може опублікувати свої твори за кордоном. Так робив Лев Толстой, і за це його не послала царська влада на каторгу. Олександер Кониський, Борис Грінченко, Леся Українка, М. Коцюбинський та інші друкували свої твори в Галичині, і їх за це не судили й не карали в царській Росії. Інша ситуація тепер в СССР: письменники караються в концентраційних таборах за твори, опубліковані у вільних країнах.

Друга особливість совєтської цензури в тому, що вона вимагає від письменників, щоб вони у своїх творах проповідували „партійну лінію": вигадували й славили „позитивного героя", „совєтського патріота", що в кожний момент готовий віддати своє життя за „рідну партію" і для будівництва комунізму. Письменник мусить обминати темні сторони життя під комуністичною диктатурою: убогість, всякі недостачі, злочини, насильство, соціяльну несправедливість, кривди, заподіювані беззаконним насильством.

Знаючи ці вимоги цензури, письменник уже заздалегідь старається обійти всяке „підводне каміння", щоб цензура дозволила його твір надрукувати. Редактор журналу дає свої поради, що письменник має в своєму творі викреслити, а що дописати, щоб задовольнити вимоги цензури. Таким чином, у „літературній творчості" беруть участь редактори, цензори і навіть міністри. Сам Сталін деколи читав і давав вказівки цензорам і видавництвам. Навіть Миколу Хвильового за його „єретичні твори" критикував Сталін.

Щоб обминути цензурні перешкоди, письменники й самі мусять писати так, щоб це не йшло проти „партійної лінії". Це так звана „самоцензура". А. Кузнєцов ствердив, що навіть такі зацьковані комуністичним режимом письменники, як Пастернак і Солженіцин, уживали „самоцензури", щоб не викликати ще більшого гніву комуністичних начальників. Цю „самоцензуру" читач помітить теж у романі О. Гончара — „Собор".

Як редактори й цензори калічать літературні твори, показав А. Кузнєцов на власному прикладі. У романі „Бабин яр" він писав про розстріли жидівської людности в Києві у 1941 році. Цензура вимагала, щоб він вставив деякі слова проти жидів. В романі „Бабин яр", що був надрукований у Росії, в журналі „Юность", переказана розмова хлопця з дідом у формі, що задовольнила цензуру:

„Діду, тут стріляли жидів чи ні? — Він оглянув мене з ніг до голови і сказав: — А скільки тут поклали росіян і українців, — та й пішов".

Цей роман був надрукований також у видавництві „Молодая Гвардия". Там вирішили, що дід був надто пасивний. З обуренням і гнівом проти самого себе Кузнєцов казав на лондонській конференції, що він, щоб догодити цензурі, написав у романі, „як підлий сучий син" (його слова):

„Дід оглянув мене з ніг до голови та як крикне: „А скільки тут росіян поклали, а українців і інших націй! Пфу! — і пішов".

А. Кузнєцов, кажучи поетично, „рвав на собі волосся", згадуючи ту ганьбу, до якої режим диктатури доводить письменників. Щоб не бути в цій ролі далі, він утік у вільний світ.

Кузнєцов згадав у своїй доповіді О. Гончара і Ліну Костенко. Він мав розмову з Гончаром у 1969 році, коли делеґація їхала в Москву на „декаду української літератури й мистецтва". Гончар казав, що „Собор" не подобається владі, але якось „справу затерли".

Ліну Костенко Кузнєцов добре знає. Її творів тепер не друкують в СССР, вона пише „для себе", як колись Шевченко, що мав „захалявну книжечку". Але, — сказав Кузнєцов, — письменникові потрібний читач, і трудно йому творити „для себе" на високому рівні. Кузнєцов з жалем говорив про недолю Ліни Костенко.

Учасники конференції дійшли до цікавого висновку: коли зміниться в СССР режим, то в архівах цензури і видавництв знайдуть літературні твори у їх первісному вигляді, і їх можна буде порівняти з творами, покаліченими цензурою, що були надруковані. Таким чином будуть відкриті зовсім нові твори, такі, як їх хотіли опублікувати письменники.

На конференції говорилося і про гонорари за літературні твори. Там справедливости немає; вірні партійній лінії письменники дістають королівські гонорари. Шолохов має власний літак. „Непевних" письменників оплачують скупо.

П. А.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Микола Чубатий

КОНСТРУКТИВНА ПРАЦЯ УКРАЇНЦЯ-ПРОФЕСОРА

(Закінчення)

Таких смільчаків між українцями - професорами в американських університетах небагато. Наведу тільки один приклад. Між американськими професорами - істориками знайшовся в тому часі білий крук, проф. Сидней Арквей зі стейтового Нюйоркського університету в Бінґгемтоні. Він видав двотомовий підручник джерел до історії Росії для коледжів і в 1-му томі своїх "Readings in Russian History" вмістив мою наукову статтю "The Meaning of 'Russia' and 'Ukraine'" з своїм дуже прихильним вступним словом про необхідність критичних студій історії Росії, в яких поминається Україну. Та на нього в „Славік Рев'ю" накинувся той самий проф. Адамс з Мишиґену, пощо він такі речі містить. Тоді не знайшлося ані одного українського професора в Америці, який відважився б стати в обороні проф. Аркейва та його підручника.

Слов'янські студії в американських університетах тепер

Російський комплекс в американських університетах полонив напевно на 95% американських славістів та слов'янські установи. Деякі інститути ще називаються слов'янськими, але на ділі є російськими; деякі таки виразно називають себе російськими. Так, як за царату Росія старалась ідентифікувати себе зі слов'янським світом, так само тепер в Америці серед американських славістів діється це самочинно, без царського натиску.

Більші університети укладають пляни слов'янських студій і на літні вакаційні семестри. Такі студії дуже часто сполучують з кількатижневими прогулянками до наукових центрів СССР, найчастіше до Москви, Ленінграду, а то й до Києва. Такі студії субвенціонується з федеральних фондів, а також з фондів багатих культурних фундацій. Проспекти слов'янських студій Слов'янські інститути розсилають заінтересованим науковцям, майже з-правила слов'янським ученим, членам Американської Асоціяції для сприяння слов'янським студіям або славістам з Діректорі ов Амерікен Сколарс. Десятки таких проспектів приходять на мою адресу, і тому я можу мати докладний перегляд їх організації.

Донедавна централя слов'янських студій була в Індіяна університеті. Тепер перенесено її до Огайо стейтового університету в Коломбус, де опинився й Уряд Американської Асоціяції Славістів.

Директором цих студій є проф. Леон Тварог, в минулому році ще професор славістики в Гарварді. Яке його походження — невідомо, може й російське. Уложена ним організація слов'янських студій в тому університеті на 90 відсотків це вивчення російської мови, літератури, історії, географії СССР, совєтського державного та суспільного порядку. Решта біля десяти відсотків призначена студіям Юґославії та Польщі. Всунувся якимсь дивом один курс литовської мови, хоч вона не слов'янська; всунувся навіть один курс білоруської мови. Одначе нема жадного курсу української мови чи історії. Ці студії організують у вакаційному семестрі наукову виправу до СССР для практичного вивчення Росії. В пляні — відвідування не тільки Москви, Ленінграду, але також Києва. При тім для інформації студентів подано: „В СССР уживатиметься російської мови" — "In the USSR only Russian will be spoken."

Зрозуміло, як тяжко приходиться пробивати той мур російщини. Його забрався пробивати проф. Горак.

Реґіональні з'їзди славістів

По всіх частинах Америки відбуваються реґіональні з'їзди славістів, здебільша професорів, але також приватних учених. Участь у тих з'їздах тільки тоді повноцінна, коли учасник зголосить свою доповідь. Проф. Горак майже щороку бере участь в з'їздах славістів стейтів середущої Америки, ближче до його університету в Іллиной, завжди з доповіддю на українську тематику.

Ось минулого року виступав він на конференції славістів у Коломбусі, Мізурі, з доповіддю на тему: „Царська і совєтська політика на Україні — подібності та аналіза". Доповідь мала поважний успіх, — пишуть мені. — „Проф. Горак зустрів там відомого історика проф. Бекуса, Вашого знайомого з Конґресу в Стокгольмі. У нього та інших заходять корисні зміни в поглядах на Україну".

Підготова до виступу на Загальному З'їзді Асоціяції Славістів

В Огайо стейтовім університеті в Коломбусі, як сказано, перебуває центральний Уряд Американської Асоціяції Славістів під проводом проф. Тварога. На загальному з'їзді цієї установи завжди відчитується кілька доповідей на тему організації слов'янських студій в американських університетах. Проф. Горак подбав, щоб на тому з'їзді по відповідному рефераті розгорнулась основна дискусія над конечністю завести в американських університетах окремі курси мови, літератури, історії та всебічного життя також інших слов'янських, не-російських народів, передусім, як найбільшого по росіянах українського народу.

Проф. Горак заздалегідь подбав притягнути на самий з'їзд та до участи в цій дискусії, яка повинна закінчитися відповідними постановами, якнайбільше українських професорів, а також неросіян, які, так само як українці, заінтересовані в кращому трактуванні наук про їхні народи. Річ природна, що й американців слід освідомити про браки в цім напрямі.

Проф. Горак підготовив відповідний обіжник, який дістався й до моїх рук як члена Асоціяції Американських Славістів. В обіжнику пропонується в самій Асоціяції учинити перелім, а саме створити окрему секцію з тих членів, які бажають, щоб гуманістичні науки слов'янських народів поза росіянами були зорганізовані в окреме тіло. Завданням цієї секції буде дбати, щоб на терені самої організації історія, мовознавство та інші науки неросійських народів знайшли краще трактування. Ця секція має також дбати, щоб в університетах, де працюють і можуть мати вплив її члени, заведено постійні виклади історії, мови, літератури тощо представників тих народів, які таких викладів, очевидно в рамцях університету, бажають.

Хіба ніхто не сумнівається, що це — великий задум конструктивної вартости. Це саме те, що може осягнути український вчений в американському університеті, згуртовуючи навколо себе студентів - українців. За цю ініціятиву та запал проф. Горака змобілізувати й неукраїнців належиться йому велике признання. Не слід думати, що йдеться тут про мобілізацію інтелектуалів проти якогось противника. Ніколи в світі! Такого противника нема, бо нинішнє покоління учених славістів в Америці це вже не росіяни, але таки в переважній більшості американці — неслов'яни. Це — мобілізація проти того незнання, яке в результаті приносить несправедливість.

Зі своїх довголітніх контактів з ученими різних національностей я набрав переконання, що справжній учений завжди готов через дискусію пізнавати правду. Лише виїмкові одиниці, звичайно маловчені, ухиляються від дискусій.

В додатку й позанаукова, практично - політична користь для Америки в студіюванні та пізнаванні національних проблем усіх народів, бо Америка — великодержава, яка має свої життьові інтереси по всьому світі. Якщо будуть американці освічені всесторонньо, то це вийде тільки на користь Америки.

Однобічна тенденція в американській науці, журналістиці та в інших ділянках культурного життя проявилася з усією силою під час так званої холодної війни. Америка була доброзичливим союзником Москви, укладала з нею трактати в надії, що Москва їх льояльно додержуватиметься. Сталося інакше. Москва всупереч тим трактатам поневолила народи Середущої Европи. В Америці постав страх перед червоною Росією, якої американці на ділі не знали, внаслідок того зродилось у них бажання Росію пізнавати. Вчили її пізнавати російські білі еміґранти, в душі великодержавні патріоти, які Росію представляли ідеалістично. Достоєвський в їх представленні надлюдина, надґеній, надгуманітарист. В такий спосіб вивчилося ціле покоління задивлених у велику Росію американців вже на шкоду Америки, бо Росія в їх уяві стала наднацією. Цей блуд усунути з душ освічених американців це також патріотична робота.

ТЕРПКІ ДАХОЩІ

Наголовок книжки письменниці Лесі Лисак, що відбула в п'ятницю 20 лютого ц. р. в Літ. Мистецькім клюбі свій авторський вечір, можна пристосувати до різних осіб і подій, не тільки тих, що їх вичислено у книжці. Наприклад, така подія: „Бела Руденко з Києва з України — співає... Бела Руденко, кольоратурне сопрано співає українські пісні в Ню Йорку..."

Як же пройти байдуже попри невелику афішу, що її вивісив дискретно в українськім давнтавні її імпресаріо Юрок? Ми ж, українці, народ співучий, любимо самі співати й слухати інших, як співають. А до цього Бела... з Києва... українські пісні...

Озвалось наше, щире, українське серце: народ ринув у Туллі Гол, так що й місця не стало. Треба було декого саджати на кріслах на естраді. Настрій публіки — святковий. Ми — політичні ізгої, що покинули рідну землю, тікаючи від московського переслідування, будемо мати, нарешті, змогу, - побачити представницю „співучої України", почути рідну пісню.

На естраді являється співачка — висока, огрядна жіноча постать абсолютно слов'янської раси. У довгій шовковій сукні з короткими рукавами, черевики золочені. Волосся рудаве — сказати б тиціянівського забарвлення. Голосова скаля велика, техніка співу висока. Акомпаніяторка — у чорній сукні, волосся подібне, як у співачки, — про її походження не може бути сумніву.

На залі глибока мовчанка. Співачка починає: чути Моцарта „Алилуя". Ця молитовна пісня підносить нашого духа до самих небес. Та тут пригадується Українська Церква у підпіллі, єпископів і священиків цієї Церкви переслідують. А може це нам тільки причувається? Ні, немає сумніву, це автентичне „Алилуя". Може ним хоче п. Юрок вчинити нам, політичним ізгоям, приємність?

А далі чуємо арії італійських композиторів Белліні, Доніцетті, Россіні й німця Гайнріха Проча.

37-літня артистка орудує зручно своїм голосовим матеріялом. Голос у неї місцями твердий, без сонячного тепла, що ним нагріті мелодії пісень, створені під блакитним італійським небом.

Врешті, публіка діждалась 3-ої частини концерту. Бела Руденко співає по-українськи. Співає композиції сучасних українських підсовєтських композиторів, між іншими сучасного, Юрія Майбороди. Деякі написала для неї, для її голосової скалі і техніки. Композитор знав, що створити для співачки. Потім Бела Руденко співає арії Віктора Косенка, Лятошинського, а наприкінці арію Лисенка з „Наталки Полтавки".

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

Спомин)

(4)

Мешкали п.п. Шухевичі у власній віллі при вул. Собіщина ч. 7., що простягалась на грані горбів від Піскової Гори (коло Високого Замку) — поза костьол св. Войтіха оо. Капуцинів босих. У сусідстві — ч. 5 — була вілля проф. Олександра Барвінського, родини яких були посвоячені. Обидві віллі збудовані були в рр. 1894/95. У цій віллі проф. Володимир Шухевич влаштував одну кімнату в гуцульськім стилі — з ліжниками, вишивками, дерев'яними мисками, різьбленими і пацьорками набиваними свічниками та такими ж рамами до образів — переважно пензля ариста Івана Труша (й деякі власні, бо проф. Володимир Шухевич малював також у натуралістичнім стилі); навіть умістив там кольорову кахлеву піч гуцульської продукції. Все це урядження купив проф. Володимир Шухевич по закінченні Крайової Виставки в 1895 р. у Львові, яку відвідав навіть цісар Франц Йосиф I в 1894 р. Заходами проф. В. Шухевича була поставлена на Виставковій площі, за Стрийським парком, стилева гуцульська дерев'яна церква і гуцульська „ґражда", тобто хата з огородженим обійстям. Церкву закупив по закінченні виставки граф Володимир Дідушицький і поставив її у своїм ключевім селі Поториця коло Сокаля за Бугом, а внутрішнє вивінування гуцульської хати закупив проф. Володимир Шухевич — на спілку з проф. Ол. Барвінським.

5

Мали проф. Володимир і Герміна Шухевичі п'ятеро дітей — трьох синів: суддя Осип, дипл.-інж. гірник Володимир, що жив по війні за кордоном — у Юґославії, а кликали його „Братко", і піяніст, абсольвент віденської консерваторії Тарас, опісля учитель гри на фортепіяні в Музичній школі ім. М. Лисенка у Львові — та дві доні: Ірина (замужня Рожанківська) та Дарія (замужня Старосольська).

Найстаршим сином був Осип, званий „Зенько", народжений 1880 р.; був він вихованцем Академічної гімназії у Львові, а по закінченні правничих студій у Львівському університеті став цісарсько - королівським суддею. Перше місце повітового судді дістав він у містечку Краковець, повіт Яворів. Суддя Осип Шухевич був всесторонньо освіченою людиною; був він обдарований, як і ціла його рідня, музикальним талантом; грав на фортепіяні і концертово на челлі, належав до співацького Товариства „Боян" у Львові, а будучи в Краківці суддею, заопікувався занедбаною могилою композитора національного гимну „Ще не вмерла Україна" — о. Михайла Вербицького, колишнього пароха у сусіднім селі Млини, де він помер на раків на язиці в 1870 р. (Див. мою книжку „Між Сяном і Дунайцем", ч. I, Мюнхен 1960, стор. 213-216).

Село Млини вже не існує. Через піскуваті поля і вільшинові гаї цього великого колись села простягається тепер гола смуга кордону між СССР і комуністичною Польщею. Мешканців села переселено, парохіяльну церкву знищено, а могилу о. М. Вербицького з поставленим у 1938 р. нагробним пам'ятником зліквідовано.

Суддя Осип Шухевич мав фаховий старшинський вишкіл; був він запасовим лейтенантом австрійської кавалерії, а як „однорічний доброволець" служив у 1902/03 рр. при полку драгунів у Відні, де служили переважно самі аристократи. Одружений був він з Євгенією Стоцькою, донькою - одиначкою о. Стоцького, пароха в Оглядові, повіт Радехів, знаного в Радехівщині освітнього організатора.

В цім Краківці, що лежить при битім шляху Перемишль - Яворів - Янів -Львів, народився 17 липня 1907 року найстарший син судді Осипа Шухевича — Роман Шухевич. Тут провів малий Ромко свої дитячі літа. Безпосередньо перед першою світовою війною перенесено суддю Осипа Шухевича до повітового суду в Камінці Струміловій над Бугом, де перебував він з родиною всю першу світову і польсько-українську війну в 1918/1919 рр.

В часі польсько-української війни суддя Осип Шухевич відіграв провідну політичну ролю в Камінці, ставши провідником місцевого громадського життя та керманичем політичного руху в Камінецькому повіті. І йому припала честь проголосити в Камінці проклямацію новоствореного уряду Західньої Української Народної Республіки про відновлення по 578 роках неволі — незалежної історичної Галицької Держави зі столицею у княж-городі Львові. Іменовано його повітовим політичним комісаром, що відповідало австрійському повітовому старості.

І тут саме, в Камінці Струміловій, в часі польсько-української війни, в березні 1919 р., мав я нагоду пізнатися з родиною судді Осипа Шухевича, а в тім числі також і з двома синами пп. Шухевичів: старшим 12-літнім Ромком та молодшим — 6-літнім Юрком. Ромко Шухевич був тоді учнем II кляси Академічної гімназії у Львові. Приїхав він на три дні на „задушки" 30 жовтня 1918 р. — до Камінки до батьків і не міг уже 2-го листопада вернутися до Львова, бо з „вибухом України" перестали їздити залізничні поїзди на лінії Львів-Підзамче-Сапєжанка-Камінка-Радехів, хоч і Львів і Камінка були в руках української влади, — але не було вишколеного українського залізничного персоналу. Не було навіть кому провадити льокомотиви!

6

Почалася затяжна польсько-українська війна — з 6-місячною облогою Львова. Політичні, а відтак і воєнні події 1918-19 років розвивалися у Камінці Струміловій (як у місті, так і в повіті) дещо відмінніше, як у південних та східніх повітах Галичини. А вже цілком відмінно від тих повітів, що лежали на захід від Камінки, а на північ від Львова чи у північній смузі вздовж залізничного шляху між Львовом і Перемишлем, куди перебігала фронтова бойова лінія УГА, тобто в повітах Жовква, Рава Руська, Сокаль та північна частина повіту Городок над болотнистою Верищицею, і Яворів аж по Любачів.

Місто Камінка Струмилова займало неначе центральну позицію між цією північно-західньою областю краю і східньою та південною, де примістилися витиснений 21 листопада 1918 року зі Львова уряд ЗУНР і парлямент у Станиславові, а в Бережанах Начальна Команда УГА. Зв'язок з урядом і Начальною Командою був звідси вельми утруднений, бо не було комунікаційних засобів, ні безпосередніх залізничних ліній, ні битих гостинців. всі биті дороги і всі залізничні шляхи розходилися простолінійно з львівської централі, неначе проміння, в усі сторони країни, а цим вузловим центром у Львові був залізничний двірець, що перший — враз із товаровим двірцем і варстатами — попав до рук поляків. Така сконцентрована комунікаційна мережа залізниць у Львові, з якої всі шляхи розходилися у глибину країни, а не було поперечних шляхів чи битих доріг навколо Львова, була незвичайно шкідливою для відділів УГА, що облягали зимою 1918-1919 рр. Львів.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА і ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

У Вінніпегу постав Комітет для переведення відправ на англійську мову в Українській Православній Церкві

Вінніпег. — Англомовний щоденник „Вінніпег Трібюн" у числах з 16 і 17 лютого 1970 р. помістив новинку про те, що постав Комітет, який „має розглянути потребу введення англійської мови у відправи в Українській Православній Церкві... Комітет очолив о. Мироне Клиш". Редакція тижневика „Український Голос" в числі з 25 лютого, подавши переказ оголошення у „Вінніпег Трибюн", надрукувала наступне вияснення:

„Після появи цієї новинки, наша редакція дістала кілька телефонів із запитанням, чи редакції відомо щось більше про цей комітет, хто до нього належить і хто такий о. Мироне Клиш. Тому, що ця новинка напевно насторожила і багатьох інших наших громадян, подаємо наступне:

1. Священик Мироне Клиш це мабуть о. Мирон Клиш, який приїхав з Америки, закінчив богословські студії в Колегії св. Андрія і тепер студіює на Манітобськім університеті.

2. Він був висвячений на священика в Америці і не входить до складу духовенства Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

3. Не є він також у списку священиків Української Православної Церкви в Америці, яку очолює Митрополит Іоанн (Теодорович).

4. До якої юрисдикції о. Клиш належить нам не відомо, як також не знаємо, хто входить до складу його студійного комітету".

МОСКОВСЬКИЙ РАБІН ЄГУДА ЛЕЙБ ЛЕВІН ПРОГОЛОСИВ — напевне продиктовану йому совєтськими кагебістами — статтю, в якій різко таврує сіонізм та „жидівських капіталістів", які, мовляв, не хочуть, щоб жидівські робітники пізнали „правду про Совєтський Союз", і поширюють про нього „наклепи". Рабін Левін запевняє, що в Совєтах панує „повна рівність". Стаття із випадами проти „ізраїльських агресорів - імперіялістівт" писана цілком у стилі офіційної совєтської пропаганди. Вона появилась в „Ізвєстіях".

АМЕРИКАНСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ВТРАТИЛО у Південному В'єтнамі за ввесь час тамошньої війни 6.453 гелікоптери. Тому три дні комуністи збили знову три американські гелікоптери, при чому згинуло 7 летунів, а 6 були раненими. Зрештою бої притихли, тільки комуністи обстрілюють час до часу південно - в'єтнамські міста й американські військові станиці ракетами й мінометами.

ПАМ'ЯТІ ДРУГА, ВОЯКА, СВЯЩЕНИКА, МУЧЕНИКА

В „Свободі" з 15-го січня ц. р., прочитав я, що на рідних землях помер отець Шипітка Матей, ЧСВВ, та що похоронили його у Львові.

І, я побачив тебе, Дорогий Друже, й ціле наше минуле, з молодих літ... Знаючи тебе ,я вірю, що ти живеш там, де немає ні болю, ні турбот, а щасливе ,вічне життя. Ти ж бо вірив словам Христа: „Я є дорога і життя, хто йде цією дорогою, житиме вічно".

І ти ішов, вказаною Великим Учителем, дорогою. Ти пішов нею в заранні свойого життя. Пам'ятаєш? Ти прийшов з Зазулинець до Заліщик, щоб вступити до учительської семінарії ,яку зорганізував д-р Осип Маковей. Ми мешкали разом і вчилися разом. А у вільних від науки хвилях, ти брав молитовник і молився, вдень, увечері, а часто і вночі, пробудившися, заставав я тебе при молитві.

Дня 1 листопада 1918 року, коли і в Заліщиках воскресла Україна, ти, разом з нами, зголосився до українського війська, щоб і там дати добрий приклад служіння Богові й Україні. Ти, друже отче Матею, пам'ятаєш нас усіх, хор. Павла Заровецького, хор. І. М., хор УСС — Тодосія Романка, пор. Степана Романка, хор. УСС — Олеся Українця, булавного Івана Ткачика, ст. дес. М. М., хор. Івана Казамирчука, чот. Павла Баранецького, ст. дес. Сильвестра Сохацького, Нестора Ворика, Павла Тимчука, та А. Борсука. А між ними і ти, ст. дес. Максим Матей Шипітка.

Пам'ятаєш день 3-го листопада, 1918 р?.. Ми були в клясі, дир. Осип Маковей викладав педагогію. Втім стук у двері, входить хор. Іван Казимирчук, й просить директора, щоб відпустив нас 18 вояків, бо до Заліщик зближається дивізія мадярів, яких треба задержати і розброїти. А нас усіх в Заліщиках може було дві сотні! А з них половина невишколених добровільців, озброєних старими манліхерами, та одним кулеметом - максимом, без... набоїв! І ти пам'ятаєш! То було чудо! Завдяки поставі і дипломатії наших старшин, передовсім хор. Т. Романка, мадярський штаб згодився віддати зброю з двома батеріями гармат включно, за ціну переїзду поїздом на Мадярщину...

А прийшов 1919 рік. Ми під натиском переважаючих сил ворога та браку амуніції до крісів і гармат, перейшли Збруч, зі сотнею чортківської школи рахункових підстаршин, під командою сот. Костюка. А там ми цілий час на фронті, проти московсько большевицьких наїзників. Кам'янець Подільський, Проскурів, Жмеринка, Вапнярка... В імпровізованих окопах під Вапняркою ти лежав біля мене і коли не було небезпеки, молився, як ти казав, за нас усіх...

А потім в Жмеринці нас приділено до булавної сотні сот. Б. Гнатевича, на відпочинок. Ми закінчили підстаршинську школу і наших друзів зі Заліщицької семінарії розділили по різних частинах. Тебе, Заровецького і мене, приділено таки до Булавної сотні. Тут ми перейшли тиф, один і другий. Багато з наших друзів померло, а ми з тобою, завдяки твоїм молитвам, вийшли ціло, хоч там пропало нам „сорок тисяч цвіту"...

Пам'ятаєш ми стояли на кватирі в „Єврейському Театрі", ціла Булавна сотня. Щодня я відвозив по кількох вас до військових шпиталів-бараків. Сотник Гнатевич ночами не спав, приходив до нас поміж прічі, прислухувався до хорих, клав руку на голову горячкуючих, накривав ,а рано відставляв до лічниці. Останнього з нашої групи я відвіз тебе і Заровецького до шпиталю, а на другий день, дес. Савка відвіз і мене.

І Бог був з нами, ми виздоровіли і вернулися до сотні. Якже ж радів сот. Гнатевич кожним поворотцем! Кожного старався приділювати на становища там, де можна було краще відживитися.

Пам'ятаєш прихід денікінців, а потому большевиків? — То було в грудні, 1919 р. Начальна Команда, рятуючи рештки знеможених тифом, нас вояків УГА, підписала договір з большевиками, та перетворила УГА на ЧУГА. Та ми з тобою, четар Грабар, та багато інших, не зголосилися до большевицьких станиць, що реєстрували галичан. Ми замешкали в нашого старого знакомого, шевця Абрума Каплуна, і, маючи трохи рублів „керенок", пересиділи в нього 2-3 тижні. А коли не стало нам грошей, ми з чет. Грабарем постановили зголоситися до ЧУГА, а ти, вірний своїй засаді „служити Богові й Україні" ,сказав, що вертаєшся додому; до Галичини. Нічого не помогли наші завваги, що то далеко, тяжка зима, а ти схорований по тифі, ти мав одну відповідь „Бог мене захоронив до цього часу, захоронить і в майбутній дорозі". На замітку, щоб ти взяв мій револьвер, ти вийняв молитовник і сказав: „Оце моя зброя!" І ти пішов... І Бог був з тобою. Під Його святою опікою, ти дістався до Бучача, вступив там до монастиря оо. Василіян і... сповнилася твоя задушевна мрія — бути священиком-монахом, служити Богові та Українському Народові.

Минали роки... Я не чув про тебе, працюючи на заточенні, в корінній Польщі. Та в 1942 р., ми стрінулися на стації в Ходорові. Коротко, десять мінут, але як багато ми собі зо той час сказали! Прощаючися, я просив тебе, отче Матею про молитви за душі наших друзів та за мене й мою родину, дружину й дітей.

І я вірю, що хоч тобі отче, доля судила не оминути рук тих, що Ти Їм в 1920 р. не хотів служити і ти відбув тяжке 10-літнє заслання в Мордовських концтаборах. Твоїми молитвами, Бог хоронив мене від большевицьких та німецьких концтаборів, хоч і тих і тих арештів я не оминув.

Ти, отче, упокоївся в Бозі і удостоївся бути похованим на рідній землі... Серед народу, якому ти служив, і серед якого ти своїм побожним і повним посвяти життям закріпив віру в Бога та Божу справедливість, а собі заслужив ім'я батька, та добродія...

В мойому серці, ти отче, був і залишся святим, бо своїм повним побожности і посвяти життям, ти собі вповні на те заслужив...

Нехай земля, та рідна, Українська Земля, що прийняла Твої тлінні останки, буде Тобі легкою, а Ти, Дорогий Друже, Отче і Мученику, випроси у стіп Всевишнього, кращу долю нашій знедоленій Україні.

І. Мак, б. хор. УГА

Успіхи Юрія Храневича

З зацікавленням і радістю слідкуємо за успіхами, що їх в ЗСА здобуває українська молодь майже в усіх ділянках американського життя. І справді, наша українська молодь, закінчивши високі студії, займає високі становища в численних компаніях, наукових інституціях, шкільництві, державних агенціях і ін. Приємно є реєструвати ці факти в нашій пресі, особливо про тих професіоналістів, які заради свого особистого щастя не залишили організованого українського життя, а навпаки, з позиції свого високого становища діють і помагають рідному середовищу розвивати активність. Про таких діяльних українців варто писати згадки в українській пресі.

До цієї категорії молодих наших професіоналістів належить Юрій Храневич. В грудні мин. року Юрія Храневича назначили директором „Нюаркського відділу плянування міста, віднови й інженерських дослідів". Директор Ю. Храневич народжений в Україні на Волині 1930 року. До ЗСА прибув в 1950 році. Вищі студії закінчив в університетах: Єйл — здобувши ступ. „Б. А." і в Колюмбійському університеті за студії плянування міст, ступ. „М. С." Професійну працю почав в Нюарку в 1959 році в місцевому відділі Агенції Плянування і Віднови міст. В 1963 році був назначений асистентом директора згаданої Агенції і, як уже згадано, в грудні 1969 року — директором.

Директор Ю. Храневич є активним членом таких всеамериканських організацій: Американського Інституту Плянування, Американської Асоціяції Плянувальних Урядників, Крайової Мешканевої Конференції і Перебудови, Міжнародної Федерації Мешкань і Плянування, Товариства Американської Військової Інженерії і Урбаністичної Америки. Директор Ю. Храневич з рамени нюаркського відділу „Ю. Р." бере участь в численних конвенціях, конференціях, нарадах і семінарах в різних містах східних ЗСА, а в біжучому році візьме участь у з'їзді в Еспанії. Поза своєю професійною працею директор Ю. Храневич є активний теж в українському організованому житті: в парафії Української Православної Церкви св. Вознесіння в Нюарку, є членом Будівельного Комітету Церкви, діяльним членом в Управі УСТ Чорноморська Січ і є активним спортовцем в настільному тенісі. Цими днями Ю. Храневича кооптовано до Управи СУАСТ-Схід на позицію ланкового настільного тенісу. Директор Юрій Храневич є членом спортового, 214 Відділу Українського Народного Союзу і читачем „Свободи".

О. Твардовський

ЗАКІНЧЕНО ПРОЄКТУВАННЯ КНИГОСХОВИЩА НА 4 МІЛЬЙОНИ КНИЖОК

У Харкові закінчено проєктування бібліотеки книгосховища - велетня на 4 мільйони книжок. Книгосховище буде мати 12 поверхів, книжки в ньому будуть передаватись транспортерам. Разом із старим приміщенням бібліотеки ім. Короленка, воно міститиме понад 8 мільйонів книжок. „Молодь України" з -5 лютого подавала, що книжковий фонд харківської бібліотеки ім. Короленка щороку поповнюється на кругло 250 000 книг.

Французький щоденник „Ла Пресс" помістив інтерв'ю із Славою Стецько

Монтреаль. — У французькомовному щоденнику „Ля Пресс" з 21-го лютого надруковане інтерв'ю кореспондентки Сесіль Броссо з головним редактором чужоземних видань АБН п-і Славою Стецько, під наг. „З Банґкоку до Мюнхену, через Монтреаль". „Від 1945 року п-і С. Стецько цілковито присвятилась поборюванню російського імперіялізму, який криється під етикеткою комунізму", — пише Сесіль Броссо. Далі подано переказ інформацій про Третю міжнародну антикомуністичну конференцію, про видання „Бюлетеню АБН" англійською та французькою мовами, про діяльність відділів Антибольшевицького Бльоку Народів у 23 вільних країнах світу, про видатну участь жінок у антикомуністичній боротьбі. „Ля Пресс" подав теж, що „Федеральний уряд Канади на чолі з прем'єр-міністром, який робив великі передвиборчі обіцянки, старається промовчувати Україну й українців. Коли ж це ім'я й появляється у пресі, то завдяки невтомній інформативній праці представників поневолених народів, з яких українці в Монтреалі займають не останнє місце". Газета подала також інформацію про інформативні зустрічі п-і Слави Стецько з українськими громадами.

УКРАЇНСЬКІ ІНЖЕНЕРИ СТВОРИЛИ УБРАННЯ ДЛЯ СИБІРУ

В Інституті проблем матеріялознавства при Академії Наук УССР науковці створили проєкт і зреалізували його, давши першу партію убрань, у яких не страшні й найгірші морози. В тому Інституті випродукували особливу елястичну тканину, яка випромінює тепло, коли до неї підключити невелику електричну батерійку. Вже випущено 200 таких огрівальних комбінезонів, для Норильську в Сибіру, а в кінці цього місяця в Сибір буде відіслано з Києва ще 400 таких убрань.

ТЕРПКІ ПАХОЩІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Захоплена публіка оплескує виконання кожної арії. Але в моменті захоплення нам здається, що ми бачимо біля співачки довгий ряд українських вчених, мистців, письменників, поетів, що їх Москва запроторила в тюрми і концтабори.

Бела Руденко співає по-українськи. Їй подають китиці квітів із червоними стрічками. Малі діти, мабуть, совєтських достойників, подають їй теж квіти. А наші політичні ізгої зачаровані українською піснею. Оплескам немає кінця. І Бела Руденко співає три наддатки аж до свого змучення.

І в тій хвилині, коли співачка стоїть перед нами задумана, зворушена, мені здається, що між нею і розентузіязмованою публікою стоїть невидима стіна. Бо вертатися їй треба у совєтську оранжерію, де вирощують мистців з совєтською етикетою. А ми, покинувши рідну землю, з тугою наболілих сердець залишаємось тут надалі, з очима, поверненими у далеч, через тисячі миль землі й океану, на рідну Україну, де росте свшан зілля.

Пахощі, що їх принесли пісні Бели Руденко, хоч і пахнуть рідною мовою, все таки терпкі.

Яр. Гриневич

ПРО ДВОХ ЗАЙЦІВ

(Про виставку „За двома зайцями" М. Старицького в Чикаґо)

У зв'язку з ювілеєм славного українського драматурга М. Старицького інтернаціональний театр у Чикаґо виставив славозвісну комедію цього автора „За двома зайцями".

Приємно було знову побачити знайомих улюблених наших акторів і деякі нові, молоді сили. П'єса не втратила актуальности. Дотепи Старицького не поступляться творінням ЕКА чи Понеділка. Сміятися було з чого. Після трохи пасивного початку (розмова Сірка і Сірчихи — І. та Т. Матулків) дія оживилась, коли на сцені з'явилися Проня і Голохвастий (Ліля і Люба Цепинські). Обидвоє вони грали однакового типу ролі — вискочок із добрих, трудових українських сімей, що на батьківські гроші дістали псевдо-освіту в „пенціонах" і стали насміхатися над своїм народом. Вони говорять двома різними мовами: коли в хаті нема нікого, їх мова майже така, як і мова їхніх батьків; як тільки ж треба перед кимось показатися, з'являються „мерсі", „пардони", та інші „представленія". Відповідно змінюються і манери. Подібне можна помітити тепер із нашим молодим поколінням, вихованим на батьківські гроші в американських „пенціонах": при батьках і вони вміють принаймні їсти попросити своєю мовою, а от при чужих мусять говорити тільки „по-благородному", цебто, по-англійськи.

Цепинські грали свої ролі прекрасно. Вони цілим єством вжилися в дію, кожний рух їх був природний, характерний, він щось висловлював. Дехто з публіки вважав, що вони переґравали, але це шаржова роля, майже ґротескна, і Цепинська її так інтерпретувала. У Виконанні Цепинського жодної не було хиби. Обидвоє Матулки свої ролі грали трохи застандартно, — як урізноманітити хоч би і на тій підставі, що ми бачили на сцені пересічних селян, хоч це мали бути київські міщани.

Несподіванкою був успіх, мабуть дебютантки на сцені, О. Мороз, у ролі наймички Химки. Хто не знає цієї молодої, гарної і зґрабної дівчини, міг би подумати, що вона зовсім не грає, а поводиться натурально, як у житті. Апатична, вайлувата, але і насмішкувата, замучена роботою наймичка не раз під час вистави „крала сцену" в головних акторів. Дуже добре справилась із своєю ролею і Секлета Лимариха (Я. Фурманюк) — енерґійна козир-молодиця, що хоч кого за пояс заткне. Інші актори грали задовільно.

П'ятнадцять літ тому Чикаґо бачило цю п'єсу у виконанні „Нової Сцени". Невідомо, з яких причин „Нова Сцена" не відновила поставу тепер; знаємо, що не так давно тяжка хвороба мужа трохи загальмувала діяльність керівниці „Нової Сцени", пані Е. Кулик, але тепер вона, вже здається, готова до дальшої праці.

Справа в тім, що ціла вистава виглядала так, наче б режисером була та сама Емілія Кулик, з усіми її плюсами і... мінусами (наприклад, всі дієві особи, крім І. Матулка, пищали досить неприродними голосами. Химці наприклад, дуже личило б говорити низьким контральтом). Очевидно причиною такого враження було те, що більшість акторів у цій виставі була з „Нової Сцени", вихована в усталенім п. Кулик напрямку. Навіть помилки в наголосах чи акценті були характерні для „Нової Сцени" („запіканка" або вимова „ся" як „шя"). Якої національности не був би пан Вольський, цього акценту він не вніс.

Наступне питання: що виправдує назву „Інтернаціональний театр", і хто цей театр патронує? В минулому, театр справді мав кілька акторів інших національностей, що вивчили ролі по-українськи і довели своє бажання мирної інтернаціональної співпраці. А після вистави українською мовою, п'єси були повторені для литовців і поляків, їхніми мовами.

Цього разу всі значні актори були українці. Що ж було інтернаціональне? Хіба що те, що керівник театру Вольський говорить російською мовою, а пані, що збирала гроші за квитки, польською?! Чи може це виправдати бундючну назву?!

Оркестрою і співами керував той же Вольський. Як і минулих вистав, музика не йшла в лад ні зі співами, ні з танцями, і режисер радше волів, щоб актори вкладались у Проскрутове ложе, аніж щоб виправити темп і навести лад у створеній какофонії. До того ж, оркестра була, очевидно з бюджетних причин, невелика, то хотіла надолужити шумом і грала так голосно, що не було чути в аріях людського голосу, ані навіть хору.

Багато оплесків зібрали улюбленці Чикаґо, діти Роксана Дика і Юрко Цепінський. Проте, їх віртуозні танці не личили до скромних вечерниць у бідній хатинці.

Загалом, було приємно почути веселе, соковите і смаковите рідне слово. Але що сталось з нашою „Новою Сценою?" І що сталось із Інтернаціональним театром? Бо ми оце побачили артистів „Нової Сцени", побачили стиль „Нової Сцени", але під іншою маркою... І чи дасть Інтернаціональний театр підтримку нашим скромним імпрезам, як це колись робила „Нова Сцена"?! Люди ж бо ті самі...

Ганна Черінь

Учений-сейсмолог закликає будувати в Карпатах міцніші будови

Київ. — Учений-сейсмолог О. Юркевич із Львівського філіялу АН УССР закликає на сторінках „Молоді України" з 30 січня, щоб у районі Карпат будівлі споруджувались із врахуванням можливости сильного землетрусу. У статті „Звідки йдуть зімлетруси" подано, що 24 жовтня 1965 р. у Карпатах стався сильний Берегівський землетрус: „Епіцентральну зону останнього сильного землетрусу — Берегівського — 24. X. 1965 року — було віднивельовано до і після коливань земної кори, що дало можливість визначити есерґію грізного явища природи не тільки традиційною методою за записами сейсмічних хвиль, а й новою — за повільними деформаціями поверхні землі". Автор пише, що вже „визначено товщину земної кори в Карпатах і Закарпатті", але не подає цих даних читачам.

У Карпатській зоні, де найбільш імовірні землетруси з усієї території України, пробиті глибокі штольні й там встановлено чутливу апаратуру, яка реєструє часті малі підземні поштовхи, не відчутні на поверхні. Свою статтю закінчує науковець рекомендацією: „з огляду на те, що на Закарпатті можливі симибальні землетруси, будівельні організації повинні зводити споруди підвищеної стійкості".

ЗАВОД З УКРАЇНИ ВИПУСКАЄ АВТА ДЛЯ СИБІРУ

Кореспондент „Правди" з 17 лютого сповіщав, що до Маґадану на далекій півночі прибули перші авта випуску Кременчуцького автозаводу. Ці авта пристосовані до великих морозів і снігів, розвивають велику потужність, мають якісь „колони з надзвичайно міцних матеріялів", яким не страшні жадні морози. Шоферські кабіни в таких автах мають звукову й теплову ізоляцію.

Просфора церкви Благовіщення у Філядельфії - Мелроз Парк

11-го січня 1970 р. в 2-ій год. по полудні у церковній залі нової церкви Благовіщення при 1206 Воллей Руд і Йорк вулиці у Філядельфії-Мелроз Парк відбувся традиційний різдвяний обід — Просфора.

Церковна заля під церквою була заповнена парохіянами та гістьми. При президіяльному столі засіли о. монсіньйор Федорович, парох катедри у Філядельфії, о. Сохоцький та отець парох сусудньої закарпатської греко-катол. церкви, як гості і о. Г. Бенедик, ЧСВВ з Ню Йорку, який заступає хворого пароха о. Павла Бурака. Далі при почесному столі сидів голова Церковного Комітету д-р мед. Еміль Гарасим та представник молоді при парохії студент Федик.. Майстром церемонії був місцевий молодий адвокат Данило Максимюк. Між промовцями диригент парохіяльного хору Іван Ониськивич говорив про потребу церковного хору і просив молодих та всіх охочих вступати до хору, щоб його зміцнити. Отець Сохоцький теж підкреслив вагу церковного співу у церкві, а в наших церквах усе більше мовчиться. Згадав слова Шіллера, що люди, які не співають, є злі, отже будьмо добрими людьми і співаймо, — сказав о. Сохоцький. — Спів, а зокрема церковний спів, підносить нашу віру в Бога та зміцнює нашу релігійність.

Черговим промовцем був д-р Е. Гарасим, голова Церковного Комітету, який говорив про силу нашої традиції при українських католицьких церквах у ЗСА в минулому, яка тримала нас при купі. Згадав, як від давна одиноко церква тримала нас при купі, а це Служби Божі, відпусти, хрестини, весілля та уродини й прицерковні імпрези, як оце з приводу Різдва, чи Великодня. Згадав неґрів, як вони борються за свої права і здобувають їх та набирають сили, згадав жидів, які головно завдяки своїй релігії, хоч розкинуті по всьому світі, а вже тисячі років тримаються разом і мають силу. І ми будемо мати силу, як будемо разом, як будемо любити свою церкву, віру і обряд наш — сказав д-р Е. Гарасим. Згадав хворого отця пароха П. Бурака, який, хоч у шпиталі, але пам'ятає на своїх вірних, молиться за них і передає їм якнайкращі побажання в новому 1970 році та заохочує до збірки для сплати довгу за будову нової церкви. Нетерпеливо чекає того дня, щоб знову бути між своїми парохіянами.

Опісля д-р Е. Гарасим говорив про потреби церкви, підкресливши, що ще велика сума не заплачена, за новозбудовану церкву і просив далі жертвувати, влаштовувати імпрези і робити все, щоб успішно сплачувати довг. Подав дуже докладний стан прибутків і видатків. говорив про подяку Українському Народному Союзові, який мав довір'я до парохіян в районі Мелроз Парк і позичив на будову нової церкви більшу суму, бо 200.000 долярів. Нашим обов'язком є сплачувати цей довг. Дякував диригентові хору та всім членам хору за їх труди. Вказав на при почесному столі присутнього п. Федика, представника молоді при парохії і просив його, щоб тримав і організував молодь при церкві, бо без молоді немає будуччини. Старших парохіян просив підтримати організування молоді при церкві. Зложив подяку усім присутнім, які чисельно прибули на Різдвяний обід - Просфору, а теж усім паням, які положили багато праці при влаштуванні Просфори: паням С. Карпчук, Боровиц, Кріль та всім іншим, які при влаштуванні різдвяного обіду та взагалі на кожній прицерковній імпрезі жертвують гроші, харчі та працюють, щоб здобути матеріяльні засоби для потреби нової церкви.

Накінець, голова Церковного Комітету д-р Е. Гарасим дякував і похвально висловився про о. Г. Бенедика, ЧСВВ, який заступає хворого о. пароха Павла Бурака і протягом короткого побуту на парохії здобув прихильність парохіян.

Забрав слово о. Г. Бенедик, передав побажання хворого пароха і згадав, що з якимсь страхом приходив на невідому йому парохію, щоб заступати, але скоро пізнав вірних і тепер з вдоволенням відправляє в церкві та опікується парохіянами. Висловив подяку церковному хорові, згадав заслужених парохіян, які жертвують для церкви свій час і труд, а зокрема підкреслив заслугу, щиру любов до нашої церкви і віри голови Церковного Комітету д-ра Е. Гарасима, який віддано старається про сплату довгу за нову церкву.

На самий кінець церковний хор на сцені заспівав кілька колядок, а о. Г. Бенедик молитвою закінчив цю дійсно вдалу Просфору церкви Благовіщення у Філядельфії - Мелроз Парк.

Микола Вайда

†
ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ЯВОРСЬКИЙ, член УНС Відд. 385 Т-ва Запор. Січ в Мінneaполіс, Мінн., помер 2 лютого 1970 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Новосільці, пов. Підгайці, Україна, став членом УНС в 1924 р. Полишив у смутку дружину Анатазію і трьох братанків: Михайла, Петра і Евстахія з родинами. Похорон відбувся 5 лютого 1970 р. на цвинтарі св. Марі в Міннеаполіс, Мінн.
Вічна Йому Пам'ять!
Яр. Карпяк, секр.

ПИЛИП ЧЕРЕВАТИЙ, довголітній член УНС Відд. 121 Б-ва св. Михаїла в Ром, Н. Й., помер 10 лютого 1970 р. на 82 р. ж. Нар. в с. Лучинці, пов. Рогатин, Україна, став членом УНС в 1917 р. В відділі займав ріжні пости та був активним членом. Полишив у смутку 2 синів: Володимира і Йосифа, зам. дочку Анну, 8 внуків та 11 правнуків. Похорон відбувся 12-го лютого 1970 р. на цвинтарі в Ром, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Ґадз, секр.

РОМАН ПЕТРОЩУК, член Б-ва св. Юрія — 379 Відд. УНС в Чикаґо, Ілл., помер 27 січня 1970 р. Нар. 12-го жовтня 1912 р. в с. Лемехів, повіт Горохів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Віру, 2 дочки: Ірину і Оксану, сина Романа, зятя та внука. Похорон відбувся 30 січня 1970 р. на цвинтарі Ельмвуд Парк.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

БОГДАН КРЕХОВЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 306 Т-ва І. Франка в Лінден, Н. Дж., помер 5 лютого 1970 р. на 44 р. ж. Став членом УНС в 1951 р. Полишив у смутку 4 кузинів. Похорон відбувся 9 лютого 1970 р. на цвинтарі Rose hill в Лінден, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Зуйко, секр.

ІВАН КАТИРИНЯК, член УН-Союзу Відд. 53 Б-ва св. Миколая в Піттсбурґу, Па., помер 3 лютого 1970 р. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину. Похорон відбувся 7-го лютого 1970 р. на цвинтарі св. Юрія в Піттсбурґу, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ч. Сачко, секр.

АНДРІЙ ГРАМЧАК, мол., член УНС Відд. 29 Б-ва Преображення Господнього в Nanticoke, Pa., помер 15-го лютого 1970 р. на 39 р. ж. Нар. в Hanover, Nanticoke, Pa., став членом УНС в 1948 р. Полишив у смутку матір Анну, сестер: Ґелену, Ольгу, братів: Павла, Івана, Михайла. Похорон відбувся 18 лютого 1970 р. на укр. цвинтарі Преображення Господнього в Nanticoke, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Маліщак, секр.

ТИМКО КРИВОВЯЗ, член і б. урядник Відд. 221 Б-ва св. Степана УНС в Чикаґо, Ілл., помер 25 січня 1970 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Нивиці, пов. Камінка Струмілова, Україна, став членом УНС в 1911 р. Полишив у смутку дві доньки: Емілію і Ольгу та 2 внуків. Похорон відбувся 29 січня 1970 р. на укр. цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ІВАН КРУПКА, член УНС 20 Відд. Т-ва Згода в Гемтремк, Міш., помер 31 грудня 1969 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Руда, Рогадин, Україна, став членом УНС в 1934 р. Був секретарем понад 30 років, останньо скарбником Відд. Був членом ОДВУ і діяч в Церковному Комітеті. Полишив у смутку синів: Михайла і Василя та 5 внуків. Похорон відбувся 3-го січня 1970 р. на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Мішиґен.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

„З чого діти мають навчитися читати?"

У першій клясі Троянської школи на Кіровоградщині навчається 25 дітей, але „Читанок" мають лише 15. В Голованівському районі, де є село Троянське, розпочали науку 709 учнів-першоклясників, а „букварів" виділила Укоопспілка на той район лише 600, і з них вчителі взяли собі для праці 30 примірників. Для названого району не прийшло 1 200 українських комплектів підручників. Старшим товарознавцем в укоопспілці працює особа на прізвище М. Блуділін. „Радянська Україна з 13 лютого закінчує вістку „Навчіть, дядю, рахувати" побажанням, щоб діти-першокласники навчили працівників відповідних установ рахувати й відповідно забезпечувати дітей підручниками.

ТАРЗАН, Ч. 6331. Розпочалась конференція вождів

Африку, континент численних племен, довго вели по манівцях знахурі, переконуючи племінних вождів, щоб вони ладнали свої справи з допомогою трюків і пересудів чорної магії. Але вкінці вожді прогнали мужів-„обія", тепер Тарзан може мати конференцію вождів — без знахурів!

На конференції між народами першим ділом, що його слід зробити, є вибір чоловіка, який має головувати на зборах...

Думаю, що вождь Меду повинен головувати. Ми знаємо його, як дуже мудрого мужа!

О, так! Я також кажу — Меду!

Гаразд, Меду!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 7-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 6-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Ґренд Стріт. Управа просить членів заплатити залеглі вкладки, розмети за померших членів та привести кандидатів у члени УНС. — Ю. Козяк, предс., М. Кіт, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 15-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 219 Відд. о год. 10-ій ранку в церковній залі при 675 So. 19-та вул. Проситься чл. прибути на збори. — Мари Й. Юров, секр.